

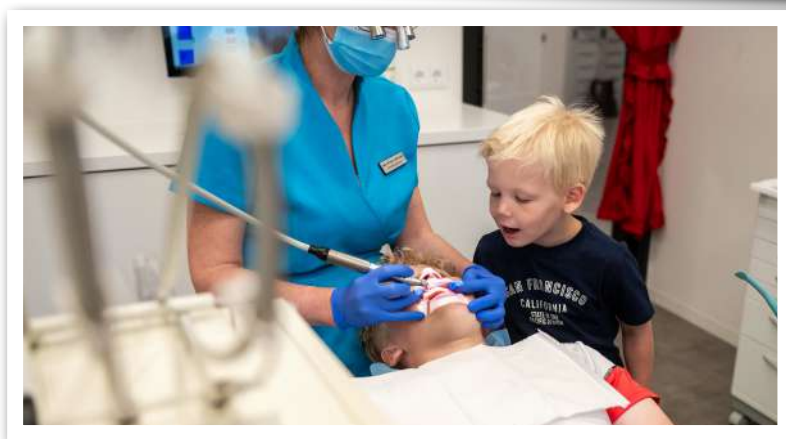
Het Tandentheater: serieuze mondzorg met een hoop humor eromheen

Binnenkort geeft ze Oscarnominaties weg, maar eerst is Judy Pricken-Otermans zelf in de prijzen gevallen. Twee keer maar liefst. Tijdens het NVM congres, op 14 november in Amersfoort, ontving ze van de jury de NVM Colgate Professional Passieprijs 2025. Maar ze won ook de publieksprijs. Met het project Tandentheater begeleidt ze kinderen en ouders in Parkstad Limburg op een wel heel originele wijze bij de mondzorg.

Tekst **Leendert Douma**

“Dit voelt als een enorme erkenning”, zegt mondhygiënist Judy Pricken-Otermans. “Deze prijs geeft ons energie om door te gaan, verder te ontwikkelen en nog meer kinderen en gezinnen te bereiken.” Want ze heeft het natuurlijk niet in haar eentje gedaan. Het idee ontstond begin 2024. Samen met tandarts Matthijs Genders dacht Pricken na over hoe ze meer kinderen konden betrekken bij preventie in de mondzorg. Vooral de kinderen die nooit in een mondzorgpraktijk komen, bijvoorbeeld omdat ze angstig zijn of omdat hun ouders niet naar een mondzorgpraktijk gaan. “Parkstad is een regio met veel gezondheidsachterstanden”, legt Pricken uit. “Dat heeft nog altijd te maken met de mijnsluitingen in de jaren zeventig. Er zijn hier veel mensen met een lage sociaal-economische status. Daardoor zie je ook een lage zorgopkomst. Kinderen krijgen het niet zo erg mee vanuit thuis. Ouders schamen zich bijvoorbeeld om zich aan te melden bij een mondzorgpraktijk, omdat ze geen geld hebben. Kinderen komen hier te laat binnen, terwijl we juist willen inzetten op preventie. En niet alleen wij. Ook de beroepsvereniging en zorgverzekeraars vragen hier aandacht voor.”

Artiestennamen

In de praktijk in Landgraaf behandelde Pricken altijd al de kinderen tot eind basisschoolleeftijd, Matthijs Genders heeft er wat minder affiniteit mee. “Ik krijg er juist superveel energie van!”, lacht ze. “We wilden die zorg eigenlijk een aparte plek geven binnen de praktijk, zodat we die nog leuker en laagdrempeliger kunnen maken. Het begon met nadenken over de naam. Matthijs zei: ‘Je bent altijd zo vrolijk en beweeglijk met die kinderen. Het lijkt wel of je een show staat te geven. Dus waarom noemen we het niet Tandentheater?’ Dat was zeker een grappig idee! Via via kende ik een grafisch ontwerpster. We hebben haar gevraagd om een tot de verbeelding sprekend logo te bedenken voor onze social media, de website en de stickerkaarten. Voor de grap hebben we ons als poppetjes laten tekenen en daar bedachten we artiestennamen bij. Want in een theater werken artiesten.” Judy noemde zichzelf Jolige Judith en Matthijs werd Moedige Martijn. Daarnaast werken Super Suus en Rustige Rinske in het theater. Toen kwamen een

roze panter en een leeuw. Dat werden Grappige Gérard (vernoemd naar Gerard Joling, omdat die zulke stralend witte tanden heeft) en Onhandige Oscar (zo genoemd omdat hij dan de Oscarnominaties kan weggeven). De laatste aanwinst voor het team is Miss Juliet: een knalrode Fiat 500 uit 1971 met het felgele logo van het Tandentheater erop waarin Pricken vrolijk rondrijdt. Gérard en Oscar beleven ook avonturen buiten de praktijk. Ze gaan bijvoorbeeld mee in de carnivalsoptocht of naar een voetbalwedstrijd. Filmpjes daarvan worden gedeeld op onder andere Instagram en Facebook, zodat kinderen en ouders daar een vrolijk gevoel bij krijgen. Dan is de drempel om langs te komen een stuk lager. Pricken neemt Gérard en Oscar ook graag mee wanneer ze mondzorgvoorlichting gaat geven. Dan gaat ze bijvoorbeeld naar het Sjspruitcafé (‘sjspruit’ is Limburgs voor ‘spruit’), waar ze op een speelse en begrijpelijke manier ouders van jonge kinderen meeneemt in de wereld van gezonde kindermondjes.

Gekkgheid

Maar het belangrijkste is het ombouwen van de praktijk in Landgraaf. “Mondzorgpraktijken zijn altijd zo kil en steriel. We wilden in onze praktijk juist een echte theaterbeleving neerzetten”, vertelt Pricken. “Dus we hebben iemand benaderd om van die rode velours gordijnen te naaien. Die hangen we op woensdag en vrijdagochtend met klittenband op aan de kozijnen. We hebben een gele chesterfieldbank voor de behandelkamer staan. Kinderen zitten niet in de wachtkamer, maar in ‘de foyer’. De behandelkamer noemen we geen kamer, maar theaterzaal.” Na afloop is alles weer makkelijk te demonteren voor de ‘serieuze praktijk’ op andere dagdelen. Maar op woensdag en vrijdagochtend is alles in stijl, legt de mondhygiënist uit. Ook krijgen de kinderen geen afsprakenkaartje mee, maar een kaartje met ‘de volgende voorstelling is op ...’ erop. “Zo kun je echt allerlei gekkgheid uithalen”, lacht Pricken.

Ze ziet per dag zo’n twaalf tot vijftien kinderen, afhankelijk van waarvoor ze komen. “In het Tandentheater helpen we kinderen met vrijwel alle tandheelkundige behandelingen. Alleen wanneer narcose noodzakelijk is, verwijzen we door. In het theater heeft ook Rustige Rinske een rol. Dat is Renske, een tandarts voor orthodontie. Ik zie vaak

‘Als kinderen angstig zijn, weet ik ze wel af te leiden met trucjes of gadgets’

standafwijkingen of kaakafwijkingen. Die stuur ik het liefst zo jong mogelijk door naar Renske. Het is heel prettig om zo’n kort lijntje te hebben. En Moedige Martijn? Die verschijnt alleen ten tonele wanneer ik er zelf niet uitkom. Dan doet hij zijn cape om en komt als een soort superheld de kamer in om een probleem op te lossen.”

Out of the box denken

Om het werk nog beter te kunnen doen, hebben Pricken en een assistente vorig jaar een cursus improvisatie gedaan bij Troeba Theater & Training in

Maastricht. Dat is best een bijzondere stap voor een mondhygiënist! “Het klinkt misschien verrassend, maar het sluit heel goed aan bij wat wij doen. We kregen echt praktische handvatten over hoe je kunt schakelen in verschillende situaties. Hoe kun je meebewegen met een kind? Hoe kun je iets spannends ombuigen in iets luchtigs? Het helpt mij in de praktijk om onverwachte reacties op te kunnen vangen.” Het is een typisch voorbeeld van het out of the box denken dat Pricken graag doet.

Het Tandentheater krijgt inmiddels veel verwijzingen van andere tandartsen uit de buurt, die het lastig vinden om sommige kinderen te behandelen. In Landgraaf voelen de kinderen zich vaak op hun gemak. Wat is hun geheim? “Als kinderen angstig zijn, dan weet ik ze wel af te leiden met trucjes of gadgets”, zo legt Pricken uit. “Of ik ga gekke verhaaltjes vertellen. Dat werkt zo goed dat de meeste behandelingen zonder problemen verlopen. En als dat niet zo is, is dat ook niet erg. Net als in een echt theater is er bij ons ruimte voor een lach en een traan. Dan begeleiden we kinderen en hun ouders rustig door die momenten heen. Pas als het echt niet lukt – als een kind bijvoorbeeld nog heel jong is en er is een groot behandelplan – dan verwijzen we naar een centrum waar ze ook onder narcose kunnen behandelen. Maar 98% van de kinderen kunnen we zonder narcose helpen.” Als de behandeling bij het Tandentheater achter de rug is, gaan de verwezen kinderen weer terug naar hun eigen tandarts.

Zonder oordeel

Het ‘geheim’ ligt ook in de benadering van kinderen en ouders, zo blijkt uit Prickens uitleg. “Wij vinden het belangrijk om het kind en het gezin te leren kennen. Een band opbouwen is essentieel. Daarom zijn we op de eerste afspraak nog helemaal niet bezig met het gebit. We gaan eerst eens kennismaken.

Je kunt meteen wel gaatjes gaan vullen, maar daarmee los je het probleem niet op. Je moet ervoor zorgen dat er in de toekomst geen gaatjes meer komen. Dat lukt alleen maar als je een gezin goed kent, want ouders spelen daar een belangrijke rol in. Wij benaderen kinderen en ouders zoals we zelf ook benaderd willen worden: met begrip, compassie en zonder oordeel. Niet aanvullend, maar samen zoeken naar oplossingen. Dat doen we in kleine stapjes. Het ouderschap is al uitdagend genoeg, zeker als je hele jonge kinderen hebt.”

Dat is een van de redenen waarom Pricken ook instructiekaarten in begrijpelijke jip-en-janneketaal heeft ontwikkeld. “Ik heb er zestien ontworpen, over bijna alle behandelingen die wij doen en instructies die ik geef - van poetsinstructies tot afbouwen van een speen. Want we vertellen zoveel in de behandelkamer, dat ouders het vaak niet meer weten als ze buiten staan. Dan kunnen ze het thuis nog eens rustig nalezen of met Google Translate even in een eigen taal lezen.

Samenwerken

Aan het winnen van de NVM Colgate Passieprijs is een bedrag van € 1.250 verbonden en aan de publieksprijs nog eens € 750. Pricken heeft nog geen idee wat ze met het geld gaat doen. “Ik moet nog eens goed nadenken hoe we dat gaan inzetten. Ik heb in ieder geval nog heel veel dromen. Ik zou wel meer dagen open willen en nog meer kinderen ontvangen in het Tandentheater. Daarnaast wil ik de samenwerking zoeken met gemeenten en hulpinstanties. Dat doe ik nu al binnen Parkstad Limburg met het project Kansrijke Start. Daar zitten bijvoorbeeld het consultatiebureau, verloskundigen, jeugdhulp en huisartsen bij en het is goed om van elkaar te weten wat we doen. Soms komen jeugdhulpverleners in een gezin en zien dan dat die kinderen niet naar een tandarts gaan. Nu kunnen ze naar ons doorverwijzen. Het is belangrijk om zo interdisciplinair te werken.” ■

Wat is de NVM Colgate Professional Passieprijs?

Het is belangrijk dat mondhygiënisten verder durven denken, zowel binnen als buiten hun praktijk. Met de Passieprijs wil de NVM hen aanmoedigen om creatieve ideeën te delen die de mondzorg toegankelijker maken. Iedereen die passie heeft voor de mondzorg krijgt met deze prijs een podium. Of dit nu gaat om een idee in wording of een al uitgewerkt en zelfs gerealiseerd plan, allebei is mogelijk.

De jury bepaalt de eerste en de tweede prijs. Maar mondhygiënisten kunnen zelf ook stemmen op het beste idee. Dat krijgt dan de publieksprijs.

Sponsor Colgate Professional stelt in totaal drie waardecheques ter beschikking. De eerste prijs krijgt € 1.250 en de tweede prijs € 1000 euro. De publieksprijs is goed voor € 750.

2026

Ben jij die mondhygiënist met passie voor de mondzorg en heb je recent een uniek project uitgevoerd, heb jij een creatief idee dat je graag samen met anderen zou willen realiseren of ken jij een collega die je wilt nomineren? Kom maar door dan!

De inschrijving voor de Passieprijs 2026 is al geopend. Kijk op nvmmondhygienisten.nl/passieprijs-2026/. Doe mee en meld je aan voor 18 mei 2026. Je kunt alleen, maar ook als duo deelnemen.